137. szám.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapesten Szervitatér 5. sz.
Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizedik évfolyam. 1880. Kolozsvár, csütörtök, junius 17

KOLOZSVÁR, JUN. 16.

(?) A magyar képviselőház befejezte érdemleges tárgyalásait s a törvényhozók a nyári szünidő élvezetére otthonukba sietnek.

Azok, a kik — bár nem nagy számban — lehetővé tették jelenlétök által, hogy a ház mostanáig folytathatta működését, valóban megérdemlik e pihenést; nem csak általában a terhes munkáért, melyet a nyári hőségben az országház fülledt levegőjében végezének, hanem azokért a valóban értékes törvényekért is, melyeket a ház az utóbbi hetekben oly szokatlan nagy számban alkotott.

Mert, hát, nálunk már ez a divat, hogy az ülésszakok tulnyomó nagyobb része hiábavaló orácziókra fecséreltetik s csak az ülésszak legvége fordittatik valódi munkára. Ám ekkor meg oly rohamosan foly a munka, hogy majdnem lehetetlen a sietség kikerülése s csak a jó szerencse segélyével, de bizony aligha a ház éberségétől, remélhető a hiba s tévedés kikerülése. Ekkor már igazán a kormánynak s pártjának kell lenni mindennek, mindenben: tervezőnek, előterjesztőnek, birálónak, ellenőrzőnek s valóban, ismételve elő is fordult, hogy épen a kormánypárt kebeléből merültek föl azok a módositások, melyeket mind a kormány, mind az ellenzék egy része elfogadott.

Mostanában, ugyanis, ismételve megesett az a csoda, hogy az ellenzék is elfogadta a kormány előterjesztéseit s hol a szélsőbal támogatta a többséget, az egyesült ellenzékkel szemben, hol az egyesültek a szélsőbal ellenében. Valamint, a kormány is nehány előterjesztésre nézve kijelentést tőn, hogy elfogadását nem tekinti pártkérdésnek — ugy, hogy az illető ügyek nem is pártok szerinti szavazás által dőltek el.

Nem tartjuk szükségesnek az utóbbi hetek rohamos munkavégzésének részletezését. A lapok figyelmes olvasói előtt fekszik az utóbbi törvényhozási alkotások jó hosszu sora — melyek közt a legnagyobb helyet a közgazdasági kérdések megoldása foglal el. Örvendetes jelenség mindenesetre s ohajtandó csak az, hogy ez egészségesebb irány minél állandóbbá váljék — semmi baj, ha ennek következtében minél kevesebbet kapunk a „fényes“ szónoklatokból.

De bármily hosszu a sora az utóbb alkotott törvényeknek, egyet mégis sajnosan kell nélkülöznünk, a melyet pedig elvégre csakugyan szerettünk volna megalkotva látni: a középtanodai ügy rendezését — mind anyagi oldaláért, a tanügyi reform régóta érlelődő kérdésében, mind pedig alaki tekintetből, az állam és felekezetek viszonyának szabályozásában.

Valóban, sajátságos sorsa volt nálunk e kérdésnek — elkezdve a b. e. Eötvös lyceumi tervezetétől, az immár harmadik alakban előkerült és ismét deponált középtanodai törvényjavaslatig. Minden oldalról hangzik a sürgetés az ügy siettető megoldására és minden oldalról fölszólal az ellenzés a megoldási kisérlettel szemben.

Rejlik pedig oka e már-már kisszerüvé váló vergődésnek, sikertelen kisérletezésnek abban, hogy mig az Eötvös-féle terv tulságos magaslatban, az elvont elmélkedés körében mozgott, addig az állam és felekezetek közti sajátságos összefonódott viszonyokban rejlő nehézségeket az utóbbi tervezetek azáltal próbálták mellőzni, hogy megkerülték s igy szükségképen hol egyik, hol másik felekezet érezte magát sértve azáltal, hogy az ő rovására a többi előnyben részesittetik. S mert a contemplált reform csak a felületen mozog, a gyökér-kérdések (vallásegyenlőség, egyházi vagyonok sat.) elejtésével — alig is remélhető, hogy oly forma legyen található, a mely minden oldalról elfogadhatónak fogna tekintetni. Egy kissé több bátorság és határozottság, minden irányban, valóban nem volna e téren fölösleges.

De hát ezen s ez idő szerint immár túlvagyunk s a törvényhozókat, e tekintetben, alig illetheti vád. Ők hát választóikhoz térnek s az az érintkezés, mely minden egészséges közélettel biró nemzetnél a választók és választottak között szükségképi, remélhetőleg nálunk is pezsgőbbé teendi az eszmék vérkeringését, mely nélkül a valódi közszükségek fel nem ismerhetők és igy nem is kielégithetők.

Ezt kivánjuk szives búcsuszóúl az otthonjokba térő képviselőknek — azt az érintkezést, mely a mythos Anteusába is mindannyiszor újult erőt öntött, valahányszor az anyaföldde érintkezett.

KÜLFÖLD.

A berlini konferentia, mint Berlinből jelentik, legfeljebb két hétig fog tartani. A konferenczia nem fog megelégedni azzal, hogy ajánlja a berlini kongresszus 13. jegyzőkönyvének végrehajtását a két félnek, hanem részletesen meg fogja állapitani a határvonalat. Az a technikus bizottság, a melynek kiküldését indítványozta Salisbury, egyszerü határrendező bizottsággá fog átváltozni. Arról még semmi bizonyosat sem hallani, hogy miképen fogják végrehajtani a hatalmak a konferentia határozatát, de azt lehetségesnek tartják, hogy bizonyos körülmények közt Görögországot fogják megbizbizni a megszállással. Hirlik, hogy Németország is hajlandó oda itélni Görögországnak Janinát. Ausztria-Magyarország magatartásáról azt mondják, hogy a konferenczián nem szándékozik elválni Németországtól. Athenben nagy örömmel fogadták azt a hirt, hogy esetleg a görög kormányt fogja megbizni a konferenczia a pörös terület megszállásával. A görögök azt remélik, hogy az európai mandatum alapján békében elfoglalhatják ezt a területet; különben pedig azt mondják, hogy a megtett intézkedések segélyével az erőszakos megszállásra is elég erős lesz a görög sereg.

A képviselőház ülése junius 15-én.

Elnök: Péchy Tamás.

Az utóbbi ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után elnök bemutatja Zelenka Károly, Urbanek János és Saxinger Gyula kir. udvarmestereknek kérvényét fizetésük fölemelése s nyugdijban való részesültetésük iránt. Kiadatik a kérvényi bizottságnak.

Mudrony Soma Debreczen város III. kerületében megválasztott országgyülési képviselő az állandó igazoló bizottság alapján a szabályszerü 30 nap fentartásával igazoltatik. (Éljenzés a szélsőbalodalon.)

Irányi Dániel kéri a miniszterelnököt, világositaná fel a házat, miben áll a lapokban egyre emlegetett felső-magyarországi inség és terjesztené elé a kezében levő adatokat arra nézve, miket tett a kormány a inség enyhitésére. Ohajtaná, ha a miniszterelnök megnyugtató választ adna s alaptalanoknak nyilvánitaná a lapok hireit.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! Sajnálom, hogy azon interpellatio, a minek talán nem az interpelláló ur az oka, valamint én sem vagyok, oly időben tétethetett csak, a midőn már a tegnapelőtti határozat szerint is, a háznak érdemleges tárgyalásai nem lesznek, sajnálom ezt, mert különben igen szivesen teljes részletességgel nyilatkoztam volna ezen ügyről. De most is egész átalánosságban bátran merem a t. képviselő urnak mondani, hogy a mi a felvidéki inség enyhitésére emberileg történhetett, az megtörtént.

Merek hivatkozni ennek bizonyitékául épen arra, hogy ma, midőn minden legcsekélyebb dolog nyilvánosságra kerül, midőn sokszor, mint a t. képviselő ur maga is megengedte, egyes dolgok nagyitva hozatnak a nyilvánosság elé, utóljára is az egész tél folyamán egyes elszigetelt esteken kivül semmi olyan, a mi arra a következtetésre adna okot, hogy az inség enyhitésére minden lehető meg nem történt volna, alig merült fel.

Most junius közepén vagyunk és igy átalában a munkaidő — azt lehet mondani — majdnem mindenütt teljes mértékben megkezdődött, de mégis tekintettel arra, hogy épen a felsőbb vidékeken sok helyütt helyben legalább még munkát az illetők nem kaphatnak, épen azon megyékben és ezekhez Beregh és Ung is tartoznak, a segélyezés még mai napig is beszüntetve nincs, és a kormány, még egy felől kötelességének tartja azt, hogy az államkincstár pénze szükségnélkül ne fordittassék ezen czélra sem: ott a hol igazán szükséges, bizonyosan nem fogja megszüntetni a segélyezést, egész azon időpontig, meddig maga a szükség meg nem szünt.

Természetes, hogy gondosan, alaposan igyekszik megtudni, hol van a valódi szükség, mert az meg azután nehezen volna czélszerü, hogy a segélyezés, és különösen a könyöradományok utján való segélyezés akár a szükségen tul is fordittassék; most az utolsó sorban magának azon népnek még demoralisatiójára is vezethetne, a mennyiben a munkától elszoktathatná, a mi azt hiszem a munkás osztályra nézve a legnagyobb veszélylyel járna. Ismétlem, megtörtént minden, megtörténik mai is, sőt biztositom a t. képviselő urat, hogy most is van az arra hivatott három miniszterium kebeléből összeállitott bizottság, mely épen a beérkezett jelentések alapján az iránt készit javaslatot, hogy — daczára annak, hogy junius közepén vagyunk — a beérkezett jelentések szerint mely vidékek azok, melyekre a segélyezés továbbra is kiterjesztendő.

Én tehát azon kéréssel, hogy méltóztassék meggyőződve lenni, hogy megtörtént és meg fog történni minden, a mi lehető, kérném, hogy most ezen átalános jelentésemet tudomásul venni méltóztassék. (Helyeslés a középen.)

Irányi Dániel nem tudja, mit ért a miniszterelnök az alatt, minden lehetőt megtett, de minthogy a miniszterelnök megigérte, hogy az inségesek szükségéről fog gondoskodni, s hogy e gondoskodásról annak idején jelentést fog tenni, a választ tudomásul veszi.

Következett a kir. közjegyzők dijairól, továbbá a népszámlálásról szóló törvényjavaslatok harmadszori fölolvasása. A ház végszerkezetben is megszavazza és a főrendiházhoz rendeli átküldetni hozzájárulás végett.

Egyéb tárgya az ülésnek nem lévén, az elnök az ülést háromnegyed 12 órakor d. u. fél 2 óráig fölfüggeszti, hogy a főrendidáz által remélhetőleg még ma elfogadott törvényjavaslatokat átvehesse.

A felfüggesztett ülést az elnök 1 és fél órakor megnyitván, az igazoló bizottság részéről Ónossy Mátyás igazolására tett jelentés tudomásul vétetett s az illető 30 nap fentartásával igazolt kézviselőnek jelentetett ki.

A főrendiház jegyzője jelenti, hogy a főrendek a hozzájuk utasitott törvényjavaslatokat elfogadták. Szentesités alá fognak terjesztetni.

A legközelebbi ülést, melyen a szentesitett törvények fognak kihirdettetni, az elnök fogja egybehivni.

BELFÖLD.

Görgény Szt.-Imre, jun. 14.

Tekintetes Szerkesztő ur!

(A görgény-sóaknai fürdő előnyei és hátrányai. Sürgős kérdés a jószágigazgatósághoz. A gy.-remei ut. Sikkasztó adószedő.)

A görgény-sóaknai sósgyógyfürdőn a fürdési idény kezdetét vevén, nem mulaszthatom el ezen fürdőnek jótékony, valamint káros hatását is megismertetni. Ezen sósgyógyfürdő gyógyit a meghülés következtében előállott mindennemü betegséget, ha ugy használtatik, a mint az orvosok rendelik. A hülés következtében nyomorékságra jutott számos egyén e fürdő hatásának köszöni bénasága elmultát. Káros hatása pedig az, hogy midőn az ember a szász-régen-szt.-imrei utvonalból az emlitett fürdőhöz vezető utra betér s azon haladva eléri a Görgény folyót s a mint hajtat a vizen keresztül nem ritkán megesik, hogy épen akkor jön a dugás viz az usztatott fával. — Ilyenkor az ember nem tudja, hogy hamarjában mit is csináljon, visszatérjen avagy tovább hajtasson. — Ezalatt 2—3 usztatott hasábfa megüti a lovak lábait s azok megijednek, ugyanez időben 3—4 usztatott fa a szekérhez érkezik s a kerék küllői (fentői) közé akad ugyannyira, hogy a szekér, — ha huzzák is a lovak — nem megy előre, hanem lefelé a vizerejénél fogva. — Ekkor mi van tenni valója annak, a ki a szekén van, — mert fél, hogy a vizbe besodortatik lovastól, szekerestől — mint segély után kiáltani, hogy valami módón megmentessék a haláltól.

Ily példát hozok épen fel: közelebbről sz.-régeni Prohászka N. polgár feleségestől s 2 leányával menve keresztül a fák a szekér kerekének küllői közé kerültek s a lovakat lábaikról csaknem leverték, mire a parton távolabb volt emberek befutottak a vizbe s ölbe s hátukon vitték ki a partra s segitették ki a lovakat a szekérrel. — Tehát ha nem lesz vala segitség, ugy menthetlenül elvesztek volna.

Azután következik a tönkfa (deszkának való tőke) usztatása, a mi most a napokban fog befejeztetni. — Egész nyáron és őszön pedig az óriási tutajozás a duzzasztókban meggyüjtött s az elbocsátás alkalmával rohamosan haladó vizerejével. — A tutajtól az ember nem félhet

---

A KELET TÁRCZÁJA.

Anya és leánya.

REGÉNY.

Irta:

Bentzon Th.

Harmadik rész.

XIII.

(Folytatás.)

Egy este, tél vége felé, egyedül únatkozva ültem kandallóm tüze előtt. A Villardné házaköre, mely annyi éven át fogadta naponta ez órában szokott látogatásomat, nem birt többé vonzerővel reám; nem remélhettem ott találni Georgettet, soha nem beszéltek ott róla. Tehát kezemben hirlapommal, lelkemből ásitottam a politikai czikkek felett, midőn egyszerre meglehetős élénk csengetés riasztott fel. Ajtót nyitva, meglepetve kiáltottam fel:

— Hogyan! kegyed az Georgette? Minő csoda vezérelte ide?

A lányka belépett prémes öltöny- és capuchonba, kezében kis táskát tartva, s egészen útiasan öltözve; arcza határozottságot s egyszersmind nagy izgalmat árult el; utána egy öreg nő jött pórnői öltözetben, kit nem ismertem.

— Búcsuzni jöttem önhöz, — kezdé el Georgette, a nélkül, hogy helyet foglalna. — Egy negyed óra múlva indulunk egyik éji vonattal, s mivel az indóház ide messze van, nincs veszteni való időnk. Atyám haldoklik . . . hozzá akarok menni.

— Lehetetlen! — kiáltottam fel, a mint meglepetésemből annyira magamhoz tértem, hogy szóhoz tudtam jutni. — Kegyed nem fontolta meg, mit tesz.

— Nem, — felelt ő gyorsan, — nem is akarom fontolgatni . . . Kérdezze ki ezt itt . . . E jó asszony, ki harmincz vagy tán még több év óta van atyám, s volt azelőtt szülői szolgálatában. Csak az imént érkezett tudatni velem a szomorú eseményt, mely útra indulni késztet.

Előbb attól féltem, hogy Despreuxné ellenvetéseket fog tenni; de én egész bátran szóltam hozzá: — Atyám küldött utánam; élte végveszélyben forog. — És az ajtók azonnal megnyiltak előttem. Ekkor sietve ide hajtattam a kocsival . . .

Georgette a szoba egyik zugába vont maga után, s egészen halkan igy folytatta:

— Nem éreztem magamban bátorságot anyámmal szólani. De ön felfejtendi előtte, nemde? . . . Megmondja neki, hogy bármi történjék is, nem sokára visszatérek ide . . . de megtagadni azt, hogy láthassam atyámat bár egyszer, hogy meghallgassam egyszer, mit nekem mondani akar . . . nem, ezt ő sem kivánná tőlem, hogy ne tegyem . . .

Szigorú arczczal fordultam az öreg pórnő felé, ki az ajtó mellett állva, szerényen, tisztelettel teljesen várta, mig elvégezzük Georgettevel beszélgetésünket.

— Ki küldte önt ide? — kérdeztem.

A nő gyengén meghajtva magát, igy felelt:

— Senki uram, jó szántomból jöttem.

Nyugodt, szilárd hangon beszélt, nagyon feltűnő felső grófsági tájkiejtéssel. Meg voltam lepetve arczának tiszteletre méltó, csaknem ascetai komolyságú kifejezésétől, melyet az évek s évszak viszontagságai meg látszottak edzeni, miként ez gyakran látható hegylakók között. Nehéz csipkékkel köritett fehér fejkötője elárnyalta arczát, s egészen elrejtette ősz fürteit, ugy, hogy egyetlen szál sem volt látható belőlük; szép fekete szemei voltak, koromsötét szemprémekkel, darabos, csaknem férfias arczvonásai s szigorúan lezárt ajkai, mint ki hasztalan nem akar szót vesztegetni.

— Tegnapelőtt indultam el, — folytatta kimért hangon, mely elfojtott felindulástól remegett, — mert nem tudtam többé úgy szenvedni látni őt, mert azon gondolat, hogy meghal ott egészen magára, elhagyatva, azon szomorú ház valamelyik zugában, nem hagyott nyugtot sem éjjel, sem nappal, nem tudtam sem aludni, sem enni, de még csak imádkozni sem a jó istenhez, kit már annyit hivtam volt segélyül, s ki valószinűleg nem volt képes semmit érettünk tenni.

Nem is kértem engedétyt tervem kivitelére, száz mértföldet útaztam idáig egy hùzamban, én, ki soha azelőtt el nem hagytam volt a helyet, hol születtem . . . és pedig hatvanöt éves vagyok, uram . . . Eljöttem ide Párisba . . . nem múlatságvágyból, azt ne gondolja senki. Gyülöljük lelkünkből az önök Párisát, mely mindentől megfosztott minket.

Tudtam itt lakczimét gazdám egy ügynökének, ez útasitott el ahhoz, kit kerestem. Csak találkozni óhajtottam a kisasszonynyal, s könyörögni neki, hogy szerezze meg atyjának, mielőtt ez idehagyná e földi létet, azon egyetlen örömet, melyben részesűlne azon idő óta . . . Tudom uram, hogy mit beszélek . . . szolgálatában voltam akkor is, midőn magára maradt . . . Látni akartam tehát a kisasszonyt, s beszélni vele. De ez volt a legnehezebb . . . nem vagyok bátor természetű, ezt felfoghatja ön . . . mindig falun lakva . . . Sokáig sompolyogtam a ház körűl, melyben találni véltem őt, a nélkűl, hogy be mertem volna lépni. Féltem, hogy elűznek, s nem juthatok be a kicsikéhez . . . Bocsánat kisasszony, kegyed most szép úri hölgygyé nőtt fel, de karjaimon hordoztam, mikor még, isten bocsá! nem volt nagyobb ennél . . . — s a pórnő meghajtva izmos termetét, kezét féllábnyi magasra emelte fel a földtől. — Bevártam az éj leszálltát, hogy besuhanhassak a konyhába.

Ezek a párisi cselédek mily nehezen állnak szóba az emberrel!

Urnőjük, miként mondták, nincs otthon, és csak nagyon későn fog haza térni . . . és Georgette kisasszony . . . jó ideje múlt már, hogy Georgette kisasszony visszatért növeldéjébe! Megkérdeztem, hol van az a növelde, és csakhamar meg is találtam, daczára, hogy bizony Párisban nagyon könnyen elveszitheti magát az ember! . . . És Georgette kisasszony perczig sem habozott, hogy az isten áldja meg őt ezért! — folytatta az öreg nőcseléd, kezeit imára kulcsolva össze, — és mindaz, mit itt elmondtam, a tiszta igazság . . . azok, kik ismerik Morillon Desli-t, tudják, hogy soha sem szokott hazudni.

— Elmondta nekem, — szólt Georgette, — hogy atyámat múlt évben sorvasztó láz verte le lábáról, s azóta szemlátomást hajlik a sir felé, szomorú életúntság elvevén minden kedvét a meggyógyulástól.

— Ugy van, — felelt az öreg nő, helybenhagyólag bólintva fejével, — s miért is gyógyulna meg? Senki nem érdeklődik azért, ha él-e vagy meghal . . . és ő maga sem „sajnálja magát.“

— Tehát nem ő kivánta magához leányát?

— Soha, uram, soha sem tenné azt! Ki fogná adni lelkét a nélkűl, hogy szóval is emlitné, mi kinozza őt halálra. Nem olyan ember ő, ki panaszkodjék valaha, oh nem! De nálunk, falunkban, tudja mindenki, hogy nem a „zajlónál“ legmélyebb a viz, ellenkezőleg, hol csendesebb . . . ott a „gübbenő“ . . . De igaz, önök itt Párisban nem tudják, mi az; ez azon hely, hol a folyó legnyugodtabb, egészen sötét szinű s mondhatni feneketlen . . . szóval egy örvény . . . Nós, gazdám szive épen olyan, nem tud csevegni és ömlengeni. Láttam őt, az én szegény jó uramat, éveken át könyvei fölé görnyedni; haja hamarább megőszült, mint másokéi; korán nyert egészen öreges kinézést, . . különben is, a mint tudja ön, soha sem volt ő olyan, mit üde fiatalnak mondanak . . .

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ugyan, mert a tutajosok kiabálásait meghallja, de nem mehet a nagy viz miatt át legalább egy fél óráig, a mig meg nem apad.

S különben is ez átjárásról a viz mély medret ásott s a dugás viz érkezte nélkül is nagy az átjárásra. — Azonkivül épen itt kell átjárni 3 falunak a viz balpartjén lévő kincstár malomba örlös végett.

Miután ezen sósgyógyfürdő, ugy a malom a görgényi kir. kincstár-uradalom tulajdona, az urudalom jövedelme biztositása s öregbedése tekintetéből s hogy az emberek, ugy az állatok e helyen sirjokat ne leljék, igen kivánatos volna, hogy a kincstári uradalom a jószágigazgatóságnál tenne jaaaslatot arra nézve, hogy a kérdéselt helyen a legsietőbben egy a czélnak megfelelő hid épittessék.

Miután hid felépitéséről lévén szó, egyuttal nem mulaszthatom el felemliteni azt, hogy a Kereszthegyen — Görgény-Szt.-Imre és Gyergyó-Remete között — átvezető, de járhatlan állapotban lévő ut kiépitése, mind Görgény vidéke, mind pedig Gyergyónak általános s égető szükség lévén, Marostorda és Csikmegye az erre vonatkozó lépések megtételével megyéik lakosainak a közlekedés és kereskedelem érdekében igen nagy örömet szereznének. — A gyergyói követ Sántha ur ezelőtt 2 évvel fáradozott ezen utvonal kiépitése kieszközlése tárgyában, de hogy meddig haladott, arról tudomással nem birunk.

Alsó-Köhéren (Maros-Tordamegye) az adószedő 3 évi müködése alatt több mint 140 frtot sikkasztott el a kir. adóból, ki ellen a bünfenyitő eljárás folyamatban is van.

———

(A dévai főreáliskola ünnepélyei.)

Déva, 1880. máj. 15.

A dévai m. kir. állami főreáliskola ifjusága meg akarván örökitni ezen év emlékét, melyben az iskola kiegészült: egy idáig is sajnosan nélkülözött tanodai százló beszerzését tűzte feladatává s azt a város környéke áldozatkész közönségének hozzájárulásával, pár hét alatt sikerült meg is szerezni, ugy, hogy f. hó 12-én d. e. 11 órakor a felavatási ünnepély is végbemehetett. Az ünnepélyen Hunyadmegye főispánja, a honvédség alparancsnoka, a polgári hatóságok képviselői, nagyszámu férfi- és női közönség vett részt; a zászlóanya tisztét Léczfalvi Gyárfás Ferenczné szül. Pekri Adél urhölgy teljesitette 10 koszorus-leány segédkezése mellett, ki is egy értékes és gyönyörüen kidolgozott szalaggal ékesité fel a zászlót, kivánva, hogy az iskola, melynek az jelvénye, soká virágozzék, s hasznos honpolgárokat növeljen a hazának.

Az igazgató alkalmi beszéde után, megtörténvén a szokásos szög-beverések, Lázár Zoltán VIII. oszt. tanuló mondott az ifjuság nevében csinos beszédet, egyuttal meghatólag elbucsuzván e tanodából, maholnap kilépő társai nevében is az ittmaradóktól.

D. u. a felavatott zászló alatt, s a városi tüzoltó-zenekar kisérete mellett, tavaszi mulatságra vonult ki az ifjuság, melyet a közönség ismét tömeges pártolásával tüntetett ki. A fiatal muzsafiak is mindent elkövettek a közönség mulattatására, csinos trophaeumokkal ékitették fel a helyiséget, s tánczoltak fáradhatatlanul éjfélig, mikor a társaság eloszlott.

Másnap (13) az önképző-kör számolt be Jakab Ödön tanár és költőnk elnöklete alatt évi müködéséről. A szavalati versenydijat Lázár Zoltán, az irodalmit Rignáth Ödön nyerte el s utóbbi és Bogdánffi Ödön talpraesett birálataikkal tüntek ki. Most a vizsgákra készül fiatalságunk, mert junius 18-tól 26-ig lesznek a meleg napok. r. l.

———

Sz.-Lóna, 1880. jun. 1.

(Adakozások.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Beeses engedelmével, a sz.-lónai tüzkárosultak részére juttatott könyöradományok menynyiségét és a szives adakozók névsorát közölni bátrak vagyunk, azon sorrendben, a hogy azok kezeink közé juttattak.

Május 5-én O.-Fenes községe 80 kenyeret; május 6-án Szent-László községe 13 kenyeret, 1 kilo szalonnát, 3 hecto és 40 liter gabonát, 2 liter fuszujkát, 4 drb ruhanemüt és 3 frt 39 kr készpénzt; méltóságos Szabó József ur Sz.-Fenesről 4 hectoliter gabonát, 6 nagy véka krumplit; báró Jósika Andorné ő nagysága 37 kenyeret, nagymennyiségü füstölt hust méretlen; gr. Eszterházy Kálmán főispánné ő nsga 38 kenyeret; tkts. Héczey István úr Sz.-Lónáról 10 nagy véka gabonát, május 7-én Gyalú mezőváros 19 nagy zsák gabonát, május 8-án Vajna Ödön úr Sz.-Lónáról 2 nagy véka törökbuzát, május 9-én kolozsvári mészáros társaság tkts. Pataky István úr gyüjtő ivén Pataki István 1 véka gabona, 1 véka fuszujka és 4 frtot, Macskási Sámuel 1 véka gabona, 10 kiló szalonna, 1 véka fuszujka és 2 frtot, Nagy Dániel félvéka fuszujkát, Benigni Sámuel 25 kiló szalonnát, Veiman János, Feszt Antal, Lászloczky Gyula, Szász István, Szigeti Béla, Farkas József, Gergely János, Ajtai Gyula, Debreczeni Sándor, Biluska József és Balázs György egyen-egyen 1—1 frtot. Varkoly István 1 véka törökbuzát, Macskási Lajos 1 frtot, Varkoly János 1 frtot, Marsalkó István 1 frtot, Marsalkó János 50 kr, Hancz Samú, Hajdu János, Dali Miháiy 1—1 frtot, id. Lászlóczky Péter 2 véka rozsot. Biró Mihály 5 kiló szalonnát. Mátyás Mihály, Marsalkó Mihály 1—1 frtot Tóth Ferencz és Rátz János 2—2 véka törökbuzát. Nyik Pál 1 frtot. Ifj. Lászloczky Péter 2 frtot. Lászlovszky Sámuel 1 frtot. Biluska Róza kisasszony Gyaluból mint gyüjtő 30 frtot. Május 11-én tisztelefes esperes Szakáts István ur Sz.-Lónáról 4 nagy véka törökbuzát. Ó-Fenes-község lakossága 11 nagy véka és 15 kupa gabonát és 2 frt 3 krt, Május 15-én Szt.-Lászlói ev. ref. egyház pénztára 8 frtot. Május 24 én Sz.-Fenes község lakossága 5 zsák gabona és 11 frt 24 kr. kész pénzt. Tekintetes Rödiger Ármin ur Kolozsvárról 5 frtot. Május 29-én a gyalui járás tek. szolgabirósága által, mélt. Szabó József urtól ajándékozott, és átvett 6 frtot. Május 30-án meleg-szamos községé 4 véka és 5 kupa gabonát.

Fogadják a kegyes adakozók egyen-egyen a szerencsétlenek köszönetét, hálájuk kisérvén az életen keresztül.

A bizottság.

———

M.-Valkó 1880. Junius 14-én.

(Jégverés. Halálharcz az árral.)

Tekintetes Szerkesztő úr!

Folyó hó 13-ikán, d. u. 4 és 5 óra közt, délnyugati irányból északkeletre huzódva, iszonyú jéggel vegyes felhőszakadás vonult keresztül M.-Valkó község és határa felett. E pusztitó vihar, a vetésekben, — miután legnagyobb részt az ugar-földeken, s a vetés alatt lévő dülöknek csak széleit érintve — vonult keresztül, valami tetemes kárt nem okozott ugyan: de annál többet ártott, a hirtelen keletkezett árviz, mely a falú közepén végig folyó patak medréből kiöntve iszonyú rombolással, mindent elsodort, mit utjában talált.

A pusztitó árviznek emberélet is esett áldozatául. — Vincze István juhász, a falúhoz közel legelő nyáját, a falú kertjei alá terelve, maga, — 6 éves fiacskája, — és egy más nyájnak 15 éves pakulárja, a jéggel vegyes felhőszakadás elől, egy kis patak szélen kiálló, s az eső ellen védelmet nyujtó kőszikla alá vonultak, remélvén, hogy az eső hamar elvonul. E kiálló szikla, a viz rendes folyási medrénél majdnem 2 öllel fentebb van, s eszökbe sem jutott veszélytől félni. Csalódtak!

A hegyekről alá rohanó árviz akkora sebességgel lepte őket meg, hogy menekülni késő volt. Vincze, kis fiát ölébe, — s később, midőn az ár nőtt, vállára fogta, s hirtelen egy a kőszikla hasadásai közt bényult, s egy kőrösfa kiálló gyökeréhez fogódzott. Ilyen állapotjában, a viz — villámgyorsasággal — nyakáig felnőtt, — lábait alólla kiütötte, annyira: hogy többé a megállhatásra biztos támpontot nem találhatott — a kis fiu vállán volt, s ijedtségében, nyakát olyan erösen átkarolta, hogy majdnem megfulladt: élet és halál közt, fél óra hosszáig e gyökeren függve, — lábait és testét az árviz által alóhöngergetett kövek verdesték. Az élet ösztöne oly erőt adott karjainak, hogy azok a gyökeret el nem bocsáták, hanem szorosan és görcsösen átfogva: feje a vizszinen maradt, s az által maga és gyermeke életét meg menté. — Kezei oly görcsösen átszoriták a fagyökeret, hogy veszélyes helyzetéből ki szabaditói — kik segélykiáltására oda siettek — másképp nem tudták öt, mocskos fürdőjéből kiemelni, mint fejszével voltak kénytelenek, az élet mentő fagyökeret elvágni, nem tudván másképp az ijedség miatt meggörcsösödött ujakat a gyökértől eltávolitani. —

Nem volt ily szerencsés, a kis pakulár: Kiorán Tagyer; ő egy partszélén álló bokorhoz fogódzott, de a bokrot az ár földestől kidönté, s őt a viz magával sodorta.

Rémitő volt látni az élet és halál e küzdelmét, — és hallani, a falú hosszában segély kiáltásait! A mint az ár sodorta — fél falú láttára — 4—500 ölnyi hosszuságig még élt és segélyért kiáltott, Varga András és Gábora György, szabadságos katonák — neveiket azért irom ide, mert bátorságuk által azt megérdemelték — megmentésükre, az árba rohantak, de az ár, őket is lesodorta, s csak lélekjelenlétüknek köszönhetik, hogy a bényujtott rudakba fogódzva: félholtan kimentettek, s embermentő buzgóságuknak áldozatai nem lettek. Simon Gáspár, már-már ki fogja az eszméletét vesztett fiút, midőn egy, a viz által sodort gerenda, éppen azon perczben, midőn megragadni akárná, őt is mellbe éri; ha hirtelen a gerendát át nem öleli: ő is bizonyosan ott leli halálát. —

A községi elöljáróság és a lakosok által, nagy buzgósággal, s igazán élet feláldozással végzett minden életmentési kisérlet meghiusult!

A szerencsétlen fiú — öreg apjának egyetlen gyermeke — a mocskos hullámokban találta kora halálát, s hullája a falún alóli réten, hol az eddig folyásában megszoritott ár, helyet találva, elterült: egy füzfa bokron fent akadva találtatott meg. —

Az ár sodorta kövek-fák által össze-vissza roncsolt, s jobb sorsra érdemes fiú hullája a halált okozó mocskos hullámokból kiemeltetvén, a község nagy részvéte mellett, ma tétetett le sirjába. M. E.

———

LAPSZEMLE.

A „Hon“ irja: A képviselőház bevégezte ez ülésszakban érdemleges munkáját. Igaza van Szenecanak, jól esik visszaemlékezni arra, mit nehéz volt kiállani. És ez az ülésszak csakugyan nehéz munkával járt, főleg a kormányra és pártjára nézve.

De legfigyelemreméltóbb annak müködésében az, hogy gyakorlati rendszabályokban kezdett kidomborodni: a kormány pénzügyi, közgazdasági és forgalmi politikája; ugy, hogy egyfelől: az ellenzéki „programmok“ megbukása; másfelől: a kormányjavaslatoknak, ugy szólván egymásután következése, kezdé elhallgattatni, ez irányban is, ugy az ellenzéki vádakat, mint a meghiusitott vagy meg valósitott igéreteket.

Ezek oly eredmények melyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni és ha ma már, post festa, azt is bevallá Helfy, hogy a Tisza-kormány alatt volt a legszabadabb a képviselőválasztás; tehát elismeré, hogy a nemzet valódi képviselete áll vele szemben; ez oly koronáját képezé ez ülésszaknak, minél szebbet nem is kivánhatánk!

A „Pesti Napló“ irja: A képviselőház ülései érnek véget és bucsuztatjuk a nagy beteget, a magyar parliamentarizmust. Essék neki jól a szabad levegő, — a választó közönséggel való közvetlen érintkezés. Hallgassák meg képviselőink a mindenfelől nyilvánuló panaszokat vegyék figyelembe a mindenütt tapasztalható közönyt, lássák meg az ország sok baját — s döbbenjenek meg attól a csodálatos jelenségtől, hogy nálunk sok mindenfélétől előbb várják a gyógyulást, mint a magyar törvényhozástól.

Az országnak a parliament iránti hite megingott, a bizalom megfogyatkozott, azok nagy része, kik eddig közéletünkben a leghivatottabb tényezőt képezték, visszavonult a közügyek teréről és Magyarországon az képezi az általános hangulatot, hogy szidalmazzák Tisza Kálmánt és éltetik Kossuth Lajost.

Nem mondhatni, hogy a országgyülés keveset dolgozott. Végzett számszerint elég javaslattal. De munkáinak emlékei között nem fog fennmaradni egyetlen egy nagyobb alkotás dicsősége sem, és a történetiró egykor csak azt fogja feljegyezni róla, hogy a parliamenti szinvonal soha sem volt alacsonyabb, a közszellem hanyatlottabb az alkotmány helyreállitása óta, mint Tisza Kálmán kormányzásának éveiben. Ezen impreszszióval bucsuzunk az eloszló országgyüléstől, s meg vagyunk győződve, hogy a választó közönség ugyanezen benyomással fogadja a hazatérő képviselőket.

Az „Egyetértés“ irja: Francziaországban egy izgatási kérdés fog a napirendről lettünni. Freycinet miniszterelnök bejelentette a kamarának, hogy nemsokára javaslatot terjeszt be az elitélt kommunardok teljes megkegyelmezéséről.

Természetesen a szenzációs ujságvadászok és a reakczionárius pártok részvény-spekulánsai igyekeznek legalább az amnesztia-kérdés kis szenzáció-tőkéjét lehető sok vezérczikkre kamatoztatni. Ha nekik hiszünk, ez az amnesztia-kérdés egy örökös akna Francziaország egész politikai épülete alatt.

A meddig a kérdést olyannak lehet feltüntetni külföldön és belföldön, melylyel fenyegethetni a köztársaság békéjét és megzavarhatni a törvényes rendet, addig Francziaország valódi közvéleménye kényszerüen ellenséges állást foglal el az amnesztia irányában. És ime ez a bölcs, előrelátó politika gyorsan termette meg gyümölcsét. A franczia kormány most teljesen megszünteti az amnesztia-kérdést, mikor a kérdés elvesztette veszélyes alakját. A teljes megkegyelmezés javaslata véget vet az izgatás anyagának, épen mert az izgatásnak hatása önmagában jelentéktelenné vált. A szélsőségek hivei kielégitve látják kedvencz követelésöket, mikor ez a követelés megszünt az ő tulhajtott politikájuk fegyvere lenni.

———

Az én bucsum Kolozsvártól.

Mutatvány Molnár György röpiratából.

Mindenesetre feltűnő, hogy a régi időktől fogva Kolozsvár volt az országban a legjövedelmezőbb város a szinművészetre; nem egy igazgató tett már itt 8—10 ezer forint hasznot zsebre; egyik plane a pesti vendéglőkből és vasuti kéjutazások közt vezette a szinház igazgatását s még ez a költség is kifutotta, sőt az év végén feles jövedelme is maradt, hogyan van hát, hogy azután 25 ezer frt subventio mellett is egymásután buktak, — az ambiczios Korbuly Bogdán 4 év alatt plane 55,269 frttal pótolta az évi bevételeket és 15 ezer forint subventiót — a számadás szerint; e négy év után meg az alopból fizették ki a deficitet s végre a lefolyt év alatt kitünt, hogy semmivel sem kellett pótolni, s ha, hogy végig jól engedtek volna igazgatni, daczára a nagy havi gázsinak, nehány ezer forint tiszta fölösleg maradt volna.

E hiteles számadatok, e roppant deficitek, eme több évi és kerekszámban vagy 120—140 ezer forintra rugó subventio összegek, megdöbbentő kérdőjel gyanánt állnak a vizsgáló szem előtt, mely ha végig tekint ez évek müsorain, e roppant összegek feláldozásaival szemben az elvétve előforduló és egy-két hivatott művész ábrázoló mellett nagyobbára operette-bohóczokkal saturált shakspere-i előadások közt többnyire a bécsi possékat, a Szép Helena, Orpheus, Párisi élet, stb. féle operetteket, a Rózsa Sándor, Zsidó honvéd, a Feleki erdő, az Ördög hidja, vagy borzasztó éj egy szikla völgyben, Szerelem és rostélyos stb. féle darabokat látja hemzsegni a kolozsvári nemzeti szinház deszkáin.

Ha a vizsgáló szem végig tekint ez intézet könyvtárán, irtóztatóan megbérelt, megcsonkitott, fejből és szerepekből lekapkodott sugópéldányokat talál, melyekre (mint Dobsa Lajos is I. István tragédiájára) a költő rá nem ismer s a melyeket ily szörny alakban hurczoltak meg a kolozsvári szinpadon, holott mint például István kir., a mult nyáron teljesen előadva — nagy hatást tett.

Ha végig tekintünk ez évek müvészi személyeinek lajstromán, egyszer sem látjuk a drámai személyzet organikus szervezését a szerep szakmák rendszeres betöltését; különösen a drámai előadók közt láthatni szembe, szökő hézagokat, némely évben nagy hiányokat és csupán egy-egy universalis zsenit a fakkok létrájának minden fokán föl és alá brillirozni és évek hosszu során át a mindenféle hálás szerepekben magát oly nélkülözhetetlenné tenni, hogy mellette a szükségszerüen s a nemzeti szinház igényéhez méltó müvész csoport reformálódjék, sőt nélkülözhetővé váljék.

Tehát a személyzet müvészi egységes szervezésében, fejlesztésében sem volt állandóság, magasabb tekintet, tervszerüség, mint ez a nagyobb vándor társulatoknál is meg van már, s az olyan intézetnél, mint a kolozsvári nemzeti szinház, elengedhetlen föltétel.

———

TÖRVÈNYSZÉKI CSARNOK.

Gyermekgyilkosa Nagyváradon Rothbart házaló, nyomorában egész családját szándékozott kivégezni, de csak az egyik gyermekét tudta megölni s pedig ugy, hogy Rothbart megtöltött egy kádat vizzel, fogta a legkisebb gyermeket, belenyomta a kádba s addig tartatta ott, mig megfuladt. Igy akart bánni a többivel is. Hanem a kis áldozat vergődése megrenditette szivét s nem volt elég lelki fásultsága keresztülvinni sötét elhatározását. A lelkiismeretmardosás s a törvény megtorlásától való félelem folytán agyon akarta lőni magát, de csak könnyü sebet kapott. Elfogták s ügye a napokban került végtárgyalásra. A tárgyaló terem tömve volt hallgatósággal. Rothbart töredelmesen vallott be mindent. Azt mondta, hogy szerette gyermekeit, s épen ezért inkább akarta, hogy azok meghaljanak, mint hogy élve szenvedjenek. A kir. ügyész tiz évet kért büntetésül. A védőügyvéd Mihelfy Adolf szép védbeszéde után a törvényszék visszavonult s rövid tanácskozás után kimondta az itéletet, mely szerint Rothbarth hat évi börtönre itéltetett. Az ügyet mind az elitélt, mind a kir. ügyész felebbezte.

A Zichy-Károlyi ügyben a pestvidéki k. törvényszék vizsgáló birája legközelebb kihallgatásra önként jelentkezett Zichy Sándor grófot halgatta ki. Most már a párbajban közreműködők közül ketten, Károlyi Sándor és Zichy Sándor grófok tettek az eset körülményeiről vallomást. Károlyi Pista grófot f. hó 19-ére idézték meg s kihallgatása, miután ezuttal az idézvény kézbesithető volt, — mulhatatlanul foganatositatni fog. Széchenyi Béla grófot később hallgatják ki, mivel a gróf ez idő szerint Bécsben tartózkodik.

———

IRODALOM ÉS MÜVÉSZET.

Az Akademiából.

A magyar tud. akademia II.-ik filoz. és természettudományi szakosztálya tegnapelőtt délután 5 órakor Pauler Tivadar elnöklete alatt ülést tartott. Az ülés egyetlen tárgyát Balássy Ferencz levelező tag értekezése képezte. „A zámi és oháti apátságokról.“ Előadó első sorban felemliti, azon iróink tévedését, kik a zámi apátságot a Dunán túl keresték s a veszprémi egyházmegyébe helyezték az ohati apátság fekvését pedig nem is gyanitották. Aztán nyomozza a kérdéses apátságok eredetét, s a Váradi Regestrum 120-ik szakaszából kimutatja, hogy ezek mindketteje Szabolcsmegyében feküdt, hol hasonnevü két puszta — Zam és Ohot — maig is fennáll. Béla király névtelen jegyzője nyomán azon érdekes s eddigi okmányainkban sehol fel nem található felfedést teszi, hogy Szabolcsmegye egy része hajdan Tas vezérről Tasmegyének neveztetett. Ismerteti a két puszta fekvését, hol egykor falvak állottak. Oklevelek alapján kimutatja, hogy Zám a Kátay nemzetség ősi birtoka volt, melyet 1297-ben Dózsa mesternek adtak el, később a Kátay nemzetség utódai hosszu per után is csak felét tudták viszszaszerezni 1343-ban, a midőn az egri káptalan beigtatása szerint a kegyuri jogon is osztozkodtak. Ugy véli, hogy az apátságot a Kátay nemzetség valamely őse alapitotta s az csak a XV. század elején szünt meg, mig maga a Zám még azután sokáig fennállott. — Ohat, Huhot vagy Hohat kun vezértől vette nevét, kinek Árpád nagy földet ajándékozott s ennek nemzetsége birta azt Névtelen jegyző koráig. IV. Béla 1248-iki adománylevélben az ohati apátságról említés van téve, e szerint az már a XIII. század elején fennállott 1241-ben a tatárok által elpusztittatott, s többé fel sem épittetett; Ohat falu azonban még sokáig állott, mig ma már mindkét, akkoriban valószinüleg hirneves apátság helyét egy jeltelen puszta mutatja.

*

„Uj irodalmi társulat van a magyar tővárosban keletkezőben, mint a „Hon“ irja, Türr István kezdeményezése folytán. A tervezők már mult szerdán tartottak tanácskozást. A még véglegesen meg nem állapitott tervezet szerint, e vállalat különösen a népies irodalom colportage utján terjesztését s emelését tüzte ki föladatául. Lapokat s könyveket adnak ki. A vállalatra eddig mintegy 300,000 frt van aláirva. A tervet különben titokban tartják.

*

Sarah Bernhardt k. a., mint a Voltairenak Londonból táviratozzák, a newyorki Boots-szinház igazgatójához szerződött novembertől száz előadásra. Sarah Bernhardt minden este 2500 frank játékdijat s a brutto bevételből 15,000 frankig harmadrészt, azon fölül felet kap. Az utazási költséget, lakásbért sat. az igazgató fizeti. Előleg gyanánt 100,000 frankkal szolgál neki a direktor, 200,000-et pedig biztositékul tesz le egy londoni banknál. Kivüle nővérét Jeannet, Devoyod kisasszonyt és Train urat is szerződtette az amerikai.

*

Temesvárinné F. Irma Zomboron vendégszerepelvén, jutalmára az ottan működő szintársulat e hó 12-én a Lowoodi árvát adta elő. Az ünnepelt szinésznőt, mint irják nekünk, az igen szép számú és válogatott közönség a szebbnél-szebb virágcsokrokkal és koszorukkal halmozta el és perczekig tapsolta ugy a nyilt jelenetekben, mint a felvonás közökben. Az előadás után a zombori működevelők négy tagu bizottsága egy értékes ékszert és egy óriási szalaggal diszitett koszorut adott át a tehetséges szinésznőnek, ki, úgy látszik, a zomboriakat teljesen meghóditotta. Az előadás sikerében osztozott a társulat derék igazgatója Temesvári Lajos, ki jól szervezett társulatával a zomboriak sajnálatára nemsokára Zomborról eltávozik.

———

Kivonat a „Budapesti Közlöny“-ből.

Árverések. Gross József 727 frtra b. ingtl. jul. 13-án Petrozsényben, Papp János 9671 frtra b. ingtl. jul. 1-én Kolozsvártt, Devka Tódor 508 frt. 27 krra b. ingtl. jun. 24-én Keszléren, Sporer Frigyes 5800 frtra b. ingtl. jul. 24-én Segesvártt, Edényi Lipót 2639 frt 83 krra b. ingtl. jul. 14-én Mihályfalván, Hennig Márton 891 frt. 36 krra b. ingtl. jun. 26-án Zsidván árvereztetni fognak,

———

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. jun. 16.

Helyi hirek.

— **Egyetemünk** uj vegytani intézetének helye véglegesen meg van állapitva. A miniszter által kinevezett épitő bizottság, ugyanis, a Budapestről ideérkezett miniszteri épitész-mérnökkel, Kolbenheier Ferenczczel, egyetértőleg, a muzeum-kerti épület (állattani intézet) előtti téren, a Monostor-utcza felé néző homlokzattal, jelölte ki az uj intézet helyét s az egyetemi tanács, a természettudományi kar javaslata alapján, szintén magáévá tevén a megállapodást, semmi kétség, hogy a közoktatási miniszter is hozzájárul e határozathoz. Remélhető tehát, hogy a diszes és czélszerü intézeti helyiség kiépitéséhez már e nyár folytán hozzá kezdenek.

— **Szinészeink** most a világ legnagyobb urai. Az igazgatóság mától kezdve julius huszadikáig szabadságolta az egész társulatot, s most már ki Londonba, ki Ostendeba, ki meg Konstantinápolyba indul — — hat, ha van mivel. Julius végén aztán ismét összegyülekeznek, hogy az uj játékszakra megkezdjék az előkészületeket, próbákat. Halljuk, különben, hogy nehány tagnak az is forog a fejében, hogy kisebb társulattá alakulva, valamelyik erdélyrészi fürdőben vendégszerepeljenek. Nem volna rosz gondolat, ha kivihető lenne.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— **Willbrandt Adolf** a hirneves osztrák költő bucsu-versét, melylyel szinész-argonautáinkat a burg-szinészek által adott búcsu-lakomán kitünteté, megkaptuk s örömmel győződtünk meg belőle, hogy a hatás, melyet szinészeink az elismert költőre tőnek, valódi és mély vala. Igyekezni fogunk, hogy e sokhelyt költői búcsusorokból pár részletet bemutassunk forditásban olvasóinknak. E költemény különben nem az egyedüli csokor, melyet a bécsi költészet a magyar szinészetnek nyujtott; Hartmann Ernő egész sor tréfás versszakban mutatja be kiválóbb szereplőinket, Rosner L. pedig a búcsu-előadásra pendité meg szintén humoros lantját, s e két utóbbi vers nyomtatásban is előttünk fekszik, szóval a múzsák udvariasok voltak egymás iránt.

— **A fürdő-időszak** megnyiltával városunkból is többen készülnek s indulnak a világ négy tájára. A kolozsváriak előtt, különben, legdivatosabb fürdő, ez idő szerint a stiriai Radegund hideg vizes gyógyhelye, hova részint már elutaztak, részint indulóban vannak dr. Csiki Viktor, Szamosi János, dr. Jenei Viktor egyetemi tanárok, Gamauf Vilmos, Szász Domokos, Gámán Zsigmond, Kugler Mihály sat.

— **A helyi nyomdász-ifjuság** a nyomdász betegsegélyző egylet javára a jövő hó 11-én nyári tánczvigalmat fog rendezni. Kissé későn ugyan, de azért helyet foglalhat még ez év legjobb mulatságai között.

— **A Bem-nővérek** javára legujabban Szász Domokosné urasszony 1 frtot küldött be szerkesztőségünkbe. A szerkesztőségünkben e czélra tett adakozások összege 6 forintot tesz.

— **118-ik közlemény** a „Mária Valeria“ leány-árvaházra történt adakozásokról Pártoló tagoktól: Nmls. Tisza Kálmánné 5 frt. Dr. Török Aurélné 10 frt. Filep Istvánné 4 frt. Komaneszkoné Macedouffy Helén 5 frt. Ajándékok: Kadácsi Dániel 2 frt. Árvák munkáiból 29 frt 58 kr. Perselyben az árvaházban 1879-ben 7 frt 44 kr. Vegyes ajándékok. Gr. Kornis Bertha 3 font kötő pamutot. Gámenczi János 42 zsebkendőt, neje emlékére. Becsei Hugóné 22 kis kalácsot. Szigethiné 4 szalmazsákba való szalmát. Fogadják a nemes szivü adakozók — az árvák nevében — hálás köszönetünket. Kolozsvárt, Junius 12-én 1880. Br. Bornemisza Ignáczné elnök. Kócsi Károlyné titkár.

Hazai hirek.

— **A földmivelés**, ipar-és kereskedelemügyi magy. kir. ministerium értesiti lapunkat, hogy Pest, Pilis, Solt, Kis-Kunmegyében Dömsödön, Tasson, Apostagon, Solton és Dunapatajon, valamint Jász, Nagy-Kun, Szolnokmegyében Mezőturon uj távirda állomások nyitattak korlátolt napi szolgálattal. S az osztrák államvasuttársaság herkulesfürdői vasut üzlettávirdai állomása a nyári idényre, magántáviratok kezelésére megnyittatott.

— **A székely közmüvelődési** és közgazdasági egyesület ez idei közgyülését Tordán fogja tartani ez év augusztus havában. Az egylet közgyülési rendszerint egész mozgalmat, s nagy élénkséget keltenek azon vidéken, hol megtartatni szoktak, s a székely közgazdasági kérdések iránti érdeklődés felköltésében mindig üdvös nyomokat hagynak maguk után. Az idei szintén kirándulásokkal, a tordai hasadék Toroczkó, Géczi-vár stb. megtekintésével lesz egybekötve s megérdemli mind a közgyülés mind a vele kinálkozó időtöltés, hogy Kolozsvárról is minél számosabban vegyenek benne részt.

— **Györesnél**, mint hiteles forrásból értesülünk, a gyorsvonat azon esetben, ha van valaki, ki fel- vagy leszálljon, egy perczig ezentul meg fog állani. Ez újabb intézkedése a vasúti igazgatóságnak minden esetre nagy fontossággal birni fog Gyéres és vidéke közönségére nézve.

— **Nagy-Enyedről** vesszük a gyászhirt, hogy Mihályi Károly, az ev. ref. Bethlen-főtanoda philosophus professora, hosszas és kinos szenvedés után jobblétre szenderült. Mihályi Károly talán az utolsó volt az erdélyrészi kálvinista professorok ama fényes gárdájából, mely a szabadságharcz előtt a reformatum collegiumok élén állva, az akkori viszonyok közt a főiskolai oktatás ama sajátos formáját fejté ki, mely a módernebb korban uj alakoknak adott helyet, — valamint utolsó az enyedi tanárok sorában, a ki még 1848. előtt, ha jól tudjuk 1844-ben, választatott e diszes helyre, szaktudománya a philosophia vala s később irodalmilag is mivelte e tudományágat, a „származtató philosophia“ megirásával, melynek első része (bevezetés és lélektan) nyomtatásban is megjelent. A Beneke-féle iránynak volt hive, de némi önállóságot is tudott adni rendszerének. Utóbb a klassikai nyelvek irodalmával foglalkozott kiváló előszeretettel, pár latin tankönyvet is adott ki, valamint erköles-bölcselmi irányban folytatott egyházi szónoklatának gyümölcsül egy kötet praedikatiót is. Tudományos müködését az akadémia is méltányolta, tagjává választván — de legfőbb méltánylatát tanitványai hosszu sorának hálás emlékezetében találta és birta, kik rajongó odaadással viseltetének a kitünő, szeretetre- s különczségeiben is tiszteletre méltó professor iránt. Kór-ágyát, rendkivüli fájdalmak közepett, régóta nyomja s a halál, mely immár bekövetkezett, jótétemény volt a sokat szenvedettre nézve. Nyugodjék békében, ki életében soha sem birt a munkától pihenni! (Egy hálás tanitvány.)

— **Az 1876. évi XIV. t.-cz. alkalmazása Besztercze-Naszódmegyében.** Ó-Radnáról irják nekünk, hogy az emlitett t.-czikk erélyes alkalmazását Besztercze-Naszódmegyében az egyes hatóságok figyelembe sem veszik. Kiválólag bizonyitja ezt két májeri illetőségü Mihai és Simeon Bercia Sangeorzán nevü parasztoknak az apától hagyományképen örökölt orvosgyakorlati üzérkedése. Ezen egyének már huzamosabb időtől fogva ugy az embereknél, mint a házi állatoknál előforduló csonttörések és ficzamok gyógyitásával foglalkoznak. — A szomszéd-községeket beutazzák, a szerencsétlenektől tisztességes dijt szednek; az orvosi személyzetet uton-utfélen gyalázzák, a müveletlen lakosokat ezek ellen zuditják. A lakosság csonttörések és ficzamok gyógyitására nézve, ezeknél képzettebb orvost nem ismer. Számos azon szerencsétlenek száma, kik a rosszul alkalmazott laicus gyógykötés miatt, röviden vagy görbén gyógyult végtagokkal czammognak az utczákon, áldást szórva ezen egyéneknek kitünő bánásmódja és szakismerete felett. Nevezettek, orvosi üzérkedéseikért, már kétszer voltak feljelentve, de mindannyiszor felmentettek. Ime minő erélyes alkalmazása van a közegészségügyi törvény üdvös intézményének. Ezen alkalommal emlités nélkül el nem hagyható egy közegészségügyi nyilvános botrány, mely 1878. évben, a nyári időszakban, Ó-Radna községében történt. Egy idegen férfi, ott letelepedvén, szemorvosnak adta ki magát; formális kórházat nyitott, sajátkezüleg készitett különböző gyógyszerekkel gyógyitotta a mindenünnen összesereglő vakokat. — Megjegyzendő, hogy ezen egyén épen a szolgabiró udvarán kezdte meg működését. Az elöljáróságok egész türelemmel nézték, miként csalta huzamosabb időn keresztül a szegény müveletlen népet s azután többeket rászedve, nyomtalanul eltünt a nélkül, hogy a legkisebb eljárást inditottak volna ellene. Egy proféta pedig Magura községében már régóta ámitja a szegény lakosokat jövendő mondásaival s ámitásaival. Mindezek szomoru például szolgálnak arra nézve, hogy a hivatolt hatóságok nem elég erélyesek ezen törvényellenes üzérkedéseket beszüntetni.

— **Rejtélyes gyilkosság**. Aradon egy Götz Péter nevü 46. ezredbeli tartalékost a villám agyonsujtott. Mint a Szeg. N. irja, Götz P. nem a villám áldozata lett, hanem egy rejtélyes halál martaléka. — Csütörtökön reggeli 1 órakor az aradi várban a legénység egy része egy lövésre lett figyelmessé, mely a kaszárnya egyik helyiségéből hangzott. Többen odasiettek, s a sötétben világot gyujtván, a közszeretetben élő Götz őrmestert találták vérében letakarva, mintha aludnék, mellette az ágyban, az ágy oldalához volt támasztva a pisztoly, mely halálát okozá. A golyó bal arczán ment be, s koponyája jobb részén jött ki. Az eset gyanusnak tünt föl rögtön, részint a golyó nem természetes iránya, részint pedig a pisztoly sajátságos rendes fekvése miatt. — A gyanut növelte azon körülmény, hogy egy ágyban bizonyos Vas nevü káplár, szentesi fiu erősen hortyogott, midőn többen beléptek a lövés zajára. A mély alvás aligha nem volt szinlelt. Még gyanusabb az, hogy a halottnál pénzt nem találtak, pedig félig-meddig konstatálva lett, hogy 68 krnak kellett nála lennie, s különösen sulyos azon körülmény, hogy ezüst óráját még az nap a kályhában a fürészpor közt találták meg. A hiányos vizsgálat azonban még eddig semmi positiv dolgot nem sütött ki. A bajtársak szépen temették el Götzöt, pénzt gyüjtve koszoru és temetésre, melyre a szerencsétlen szegedi rokonai és családja is leutaztak.

— **Az akademikusok ijedelme.** Az akadémia tegnapelőtti ülésén Balássy tisztelendő ur nyugalmasan ismerteté apátságait, midőn Beöthy Zsolt ijedt hangon bekiált a szomszéd teremből: „Meneküljünk, tüz van a házban!“ Lett nagy zürzavar, felolvasó, akadémikus, reporter és az egy pár hallgató hanyatthomlok rohant lefelé a lépcsőzeten, az épületen levő tüzjelzőn rögtön értesiték a veszélyről a tüzőrséget. Az egész pedig annyiból állott, hogy az akadémia-bérház második emeletén, a hol épen asztalosok dolgoztak az üres szobákban, a tüzhelyen melegitett enyvesfazék szétrepedt, az enyv meggyuladt s a szoba padlatán szétfolyva csakhamar lánggal és füsttel tölté meg azt; azonban egy pár csupor viz elejét vette minden komolyabb következésnek s mire a tüzőrség kivonult, a tüz jelei is el voltak távolitva.

— **A vasárnapi munka**. A hirlapszedők mozgalma a héttői reggeli lapok beszüntetése tárgyában munkásgyülésre adott alkalmat, mely tegnapelőtt este 8 órakor tartatott meg a fővárosban az osztrák államvaspálya sörházában. A napirendnek eredetileg két pontja volt. 1. Az asztalosok strikeje. 2. A vasárnapi munka. Azonban az elsőt a fővárosi tőkapitányság nem engedte eszmecsere tárgyává tenni s erről a gyülés rendezőit kurta levélben értesitette. A munkások Frank Leo inditványára ez indokolatlan eljárás ellen tiltakoztak. Egyébkint a gyülés a szedők memorandumához csatlakozott és egyszersmind tovább menve a szocializmus tanai értelmében szükségét jelenté ki annak, hogy a társadalmi együttlét, közbiztonság stb. érdekében folytatandó vasárnapi munkán kivül mindennemü kézi és gyári munka betiltása törvény utján mondassék ki.

— **Hajógyár Balaton-Füreden**. A magyar tengernek uj, érdekes specziálitása lesz ez évtől fogva. Young Rikhárd angol vállalkozó ugyanis a budapesti angol konzul felszólitása folytán vitorlás hajót hozott a Balatonra; példája utánzásra talált a mennyiben egyik gr. Hunyadynak már szintén van a tavon egy hajója. Young most kisebbszerü hajógyárt állit fel B.-Füreden, melyben angol evező csónakok, sandolinok, yachtok, gőz-kéjhajók készittetnek.

Vegyes hirek.

— **Amerikai** szédelgés tudori oklevelekkel. Philadelphiában dr. John Buchanant, miután csalhatlan bizonyitékot szereztek ellene, hogy diplomákkal kereskedik, letartóztatták pár társával együtt, lakását átmotozták. Lefoglalt papirjaiból kitünt, hogy Buchanan eddig 3000-nél több tudori oklevelet adott el Angliába, tulnyomólag azonban Németországba. Egy tudori oklevél ára 65—110 dollár közt változott. Buchanant 10,000 dollár biztositék mellett szabadon bocsátották. A „Times“, szerint a diploma-szédelgésnek most már jó időre vége lesz.

— **Nihilista sáskák**. A szczakovai orosz határszélen nemrég egy Svájczból jövő nihilista nőt fogtak el, ki mesterségesen táplált sáskákat vitt magával, hogy azokat északi Oroszországban, hol igen jó termést várnak, szabadon eresse. Az ország déli részén ugyanis nagy inség van s a nihilista nő ezt a csoda-gyorsan szaporodó sáskák által északon is el akarta plántálni, hogy a forradalomnak ez a csapás is vesse az ágyát.

— **Az orosz czárné halálát** egész Oroszország négy hónapi gyássszal üli meg. Ez idő alatt semmiféle szinházi előadás nak Oroszországban lennie nem szabad, sem zenélést vagy nyilvános mulatságot meg nem engednek. Legjobban sujtja e szigoru rendelet a szinházigazgatókat, kik 4 hónapig kénytelenek készpénzből élni, az pedig — nincs. Materia asszony, a bécsi operaház primadonnája épen Rigában vendégszerepelt s már kilépett a szinpadra, midőn a gyászt hirdető ukáz megjelent, az előadást félbe kellett hagyni, a szinházat becsukták, hogy 4 hóig ki se nyissák.

— **Hány ember vész el a tengeren?** Plimsall volt parlamenti tag az angol képviselőház felszólitására jelentést készitett a tengeren történt szerencsétlenségekről. E jelentés szerint az utolsó öt év alatt 9000 emberélet veszett el a tengeren. A veszteségek legnagyobb része a gabonás hajók tulterhelésének következménye. Ez ellen mint egyetlen segélyeszközt azt ajánlja Plimsall, hogy a gabonát zsákokban kell berakni, a mely esetben a hajó egyensulya vész idején hamar hélyreállitható.

— **A szász királyné kocsijában.** Mikor a napokban Karola szász királyné Bienenmühleben épen a kocsiba akart ülni, hogy Rehefeldbe hajtasson, egy öreg anyóka állitott mellé, nagy kosárral a hátán, kérdezé a királynétól, hogy nem tudja-e, merre vezet az ut Rehefeldbe. A királyné pontosan megmagyarázta az anyónak az utat, mire az elindult. Később a királyné is kocsiba ült, s az anyókát a rehefeldi uton utólérte. Megállitatá a kocsit, s meg kérdezteté az öreg asszonytól, hogy ő kérdezte-e az imént tőle, merre vezet az ut Rehefeldbe, s mikor igenlő választ nyert, az anyót fölvette kocsijába, s magával vitte Rehefeldig. Az anyó nem tudott hova lenni bámulatában, mikor megtudta, hogy mily nyagyuri társaságban utazott.

— **Két pofon egy csókért**. A berlini nemzeti szinháznak Drezdában vendégszereplő tagjait sok malheur érte. Nemcsak hogy vendégszerepléseiket félbe kellett szakitani, hogy fő repertoire-darabjaikat betiltották, hanem első soubrette-juknak, Meersberg kisasszonynak is kellemetlen kalandja akadt. A kisasszony e hó 9-én társaival együtt Blazevitzben volt a Schiller-kertben. Egy ott játszó gyermek annyira megnyerte rokonszenvét, hogy megcsókolta. A gyermek anyja, ki akkor lépett ki egy equipageból, valószinüleg azon nők közé tartozott, kik nem szeretik, ha gyermeküket valaki megcsókolja. A csók iránt ezen ellenszenvét két csattanós pofonnal mutatta ki Meersberg kisasszony üde orczáin. A kisasszony, mint illett, félájultan rogyott össze, s baráti karoknak kellett fentartani. A kisasszony kisérete kérdőre vonta ezért a nőoroszlán-természetü anyát s a kiséretében levő férfit, ki valószinüleg férje volt. Ezek azonban oly gorombán válaszoltak, hogy Meersberg kisasszony kisérete rohamlépésben tartottak feléjük. Ezek sem vették tréfára a dolgot, hanem szintén rohamlépésben menekültek az épen odahagyott equipageba. Egy drezdai ujság szerint ez alkalommal mélyebben nyomták a bőszült anya kisérőjének a fejébe a kalapot, mint ezt különben viselni szokta.

— **Fiatal cseh hazafi**. Egy prágai lapirja a következő mulatságos történetet: A trónörökös a napokban egy könnyü zubbonyban, melyen nem volt semmi jelvény, lement az udvari istálóba, és itt hallott egy cseh nótát, melyet egy arra menő vargianas énekelt. A trónörökös cseh nyelven magához szólitotta a fiut és kérte, énekelné el még egyszer azt a nótát. „Oh maga ingyen akarná“, mondá durván az inas és hegykén oda állt a trónörökös elé. Ez nevetve mondá: „Adok neked öt forintot.“ — Ugyan honnan venne maga öt forintot, maga tüzoltó maga?“ válaszolá a fiu és a trónörökös ama kérdésre, hogy hát kicsoda ő, ez önérzetesen mondá: „Cseh hazafi!“ Erre a trónörökös 10 frtot ajánlott fel neki e nótáért és az óvatos fiu előleges fizetést kért. A trónörökös oda adott neki egy tizest, melyet az inas a földre dobott és gyorsan ráált mindkét lábával. Erre gyors tempoban, nagy izgatóttsággal elénekelte a nótát, aztán gyorsen lekapott a pénzért és elszaladt, de épen neki futott egy urnak, a ki az egész jelenetet látta és megmondta a fiunak, hogy ki az a „tüzoltó.“ Most a vargainas visszasietett a trónörököshöz, és szótlanul vissza akarta adni a 10 frtot. A trónörökös azt mondá csak tartsa meg és másnapra a várpalotába rendelte, a hol a cseh hazafi pontosan meg is jelent és egy szép uj öltözet ruhát kapott.

CSARNOK.

Apróságok.

Az élet nem egyéb, mint egy roppant nagy vendégfogadó; a vasutról mindnyájunkat a bölcsőomnibusz hoz belé, és a koporsó omnibusz viszen ki.

—

Pap hugától, kántor leányától, kecske jószágtól, bikás ökörtől, út mellett való földtől, galamb majorságtól — mentsen meg az Isten mindenkit!

—

A szók, magokban véve fapénzek, de a bolondok készpénz gyanánt veszik.

—

Hegel panaszkodott, hogy filozofiiáját nem tudják felfogni. Egyetlenegy tanitványom értett meg — mondá egyszer — s fájdalom — tevé hozzá sóhajtva — az is félreértett.

—

Hitták a szinházba. — Miért mennék oda? mondá 1790-ben Puki viczispán. Ott csak szerelmeskedni akarnak; ha az elsül: comédia, ha nem sül: tragédia. (Ez az igazi magyar aesthetika!)

—

Emilius Macer mindennap ellátogatott Agrippa Pantheonába, hol a publicum mindenféle istennőt imádott: egyik Vénust, a másik Diánát, a harmadik Cerest, a negyedik Vestát — és igy tovább. Jóllehet, maga epikurusabb volt, nehogy valamelyik Istennőt, vagy valakit az imádók közül megbotránkoztasson: egyszerre az egész földi és mennyei gyülekezetet kezdette imádni. Tekintve a mostani időket, a valódi kritikusnak igy kellene tennie, szemben a publicummal és szinésznőkkel.

—

Fúm, a hires filozóf és Istentagadó, egyszer véletlenül majdnem a mocsárba fulladt. Egy közel álló vén asszonyhoz fordult, kétségbeesetten kérve, hogy könyörüljön rajta. Ez pedig nagy húzalkodva mondá: kihúzom, de igérje meg előbb, hogy a „Miatyánkot“ elmondja. És Fúm a Miatyánkot elmondotta.

—

Professzor Czinke Ferencz, a kathedráról ekként édesgette magához tanitványait: szeressetek — ugymond — mert jó szivem van, ha ostoba vagyok is.

—

Egy lelkes székely ember, gazdaságának nagy részét, mi egy csorda ökörből állott, egyetlen fia tanittatására s külföldi utazására költve, adogatta el. Mikor utoljára meggyőződött, hogy fiából végre is semmi sem lesz, fájdalmasan igy sóhajtott fel: édes Uram-Isten! — Hány szép ökrömet eladám, ezért az egyetlen-egy ökörért!

—

Az ezelőtti székely embernek két esze volt; az egyikkel bárgyuvá tette magát, hogy azalatt a másikkal másokat rászedhessen. A mostaniaknak csak egy van, s avval is bajjal élhet.

KÖZGAZDASÁG.

Ujrozs. Németországból érkezett tudósitások alapján konstatálhatjuk, hogy ezen czikk teljesen kifogyott, a raktárak tökéletesen ki vannak üritve és a molnárok csak roppant árak fizetése mellett képesek azt a keveset mi érkezik megszerezni.

A rozsvetések kedvezőtlen állása Németországban unisono elismert tény. Oroszországból érkező hirek ma „brillans“-nak nevezik a rozsvetést, ellenben azelőtt csupa aggodalmas jelentés érkezett. Az eddigi tudósitásokból nem itélhetjük meg az ottani viszonyokat — mindenesetre legjobb lesz itt is — mint mindenütt, egyelőre középutat keresni, de ha lesz is termése Oroszországnak, azt csak a késő őszi hónapokban viheti piaczra.

Hála az égnek Magyarország rozstermési kilátása kedvező. Ismét nekünk jut a föladat Németországnak ezen szükségletét legalább is 3 hónapon át fedezni.

Kedvező földrajzi fekvésünknél fogva uj gabnánkkal megelőzzük a többi termelő országokat.

Igyekezzünk ezen a természet által nyujtott előnyt lehetőleg fölhasználni, igyekezzünk termésünket mielőbb kicsépelni, hogy képesek lehessünk drága pénzért azt értékesiteni. Minél előbb szállitható a rozs, annál magasb áron eladható. Ma julius hóban szállitandó 1 frttal drágábban adható el mint későbbi hónapokra. Külföldön a magyarrozs igen kedvelt és szivesen fizetik drágábban. Porosz-Szileziából, Szászországból már most is érkeznek megrendelések, azonban üzéreink tartózkodók. Tekintetbe véve a régi rozsok többnyire hibás minőségét, a jobb rozs különösen eleinte mindég 50 krral felül fizettetik métermázsánként. Hajlandók vagyunk feltenni, hogy korai juliusi rozs-szállitások talán a mai magas árakon fognak a külföld által megvásároltatni.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetei

1880. év junius hó 16.

	Minőségi súly Hectoliterenként	Ára 100 klgr.-nak
	klgr.	frt. kr. frt. kr.
Búza:		
Bánsági	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	12 25.—12 60.
Tiszavidéki . . .	72·8—74·6	
„ . . .	76·4—78·3	12 35.—12 70.
Pestvidéki . . .	72·8—74·6	
„ . . .	76·4—78·3	12 15.—12 50.
Fehérmegyei . . .	72·8—74·6	
„ . . .	76·4—78·3	12 30.—12 65.
Bácskai . . .	72·8—74·6	
„ . . .	76·4—78·3	— —. — —.
Rozs:		
Magyar	70 —72	10 20.—10 45.
Árpa:		
Takarmány . . .	60 —62	7 75.— 8 05.
Maláta	62 —68·7	9 10.— —.
Zab:		
Magyar	36·4—40·1	7 90.— 7 75.
Tengeri:		
Bánsági	— —	7 70. 7 75.
Másnemű	— —	7 60.— 7 65.
Repcze:		
Káposzta	— —	— —. — —.
Bánsági	— —	— —. — —.
Köles:		
Magyar	— —	8 —.— 8 25.
Szokvány:		
Buza tavaszra szállitandó . .	74·7-------	— —. — —.
Buza Szempt.—Októb. szállitandó	— —	10 40.—10 45.
Rozs tavaszra szállit.	69·2-------	— —. — —.
Tengeri Máj.—Jun. szállitandó .	— —	7 80.— 7 85.
Repcze káposzta Aug.—Szept. szállitandó . .	— —	14 —. 14 —.
Repcze bánsági Jul.—Aug. szállitandó . . .	— —	— —. — —.
Szesz (nyers) 100 liter százalékként	— —	34 —.— 35 —.

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzsdén

1880. junius 15.

Magyar aranyjáradék	110.90
Magyar vasuti kölcsön	128.—
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás . .	84.50
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás . .	102.25
Magyar kel. vasúti államkötv., 1876. évi . .	88.75
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	113.75
Magyar szőlődézsma váltsági kötvény	93.25
Magyar földtehermentesitési kötvény	95.—
Magyar földteherment. kötvény záradékkal . .	94.—
Temes-bánáti földtehermtesitsi kötvény . . .	94.—
Temes-bánáti földteherm. kötv. záradékkal . .	93.25
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	94.25
Horváth-szlavon földtehermentesitési kötv. . .	
Osztrák járadék papirban	74.—
Osztrák járadék ezüstben	74.40
Osztrák járadék aranyban	89.90
1860-iki államsorsjegyek	132.50
Osztrák-magyar bankrészvény	832.—
Magyar hitelbank részvény	268.—
Osztrák hitelintézet részvény	283.70
Ezüst	
Cs. és kir. arany	552.—
20 frankos arany	932.—
Német birodalmi márka	57.55
London (3 havi váltókért)	117.10

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A legújabb izlés szerint készült papirokból most érkezvén meg

a „Kelet“ nyomdájának

EGY NAGYOBB SZÁLLITMÁNYA,

rendkivüli olcsó árban képes kiállitani a következő nyomtatványokat:

1. Legújabb divatu egész kicsiny „modestie“-|szerénység|-névjegy száz drb. 40 kr.
2. Ugyanez fautánzatu igen szép papiron . . . . . száz drb. 70 kr.
3. Nagyobb névjegy fehér papiron száz drb. 50 kr.
4. **Ugyanez háromszoros kemény karton papiron . . . . száz drb. 60 kr.**
5. **Legnagyobb névjegy háromszoros kemény karton papiron száz drb 70 kr.**
6. **Legnagyobb névjegy fautánzatu velin papiron . . . . száz drb 1 fr 20 kr.**
7. **Nagy névjegy igen szép carrarai márvány utánzatu papiron. . . . . száz drb 1 fr.**
8. Báli, májálisi, eljegyzési, menyegzői meghivó legkisebb nyolczadrész velin papiron . ezer darab 5 frt.
9. Ugyanez nagy nyolczadrét velin papiron . . . . ezer darab 6 frt.
10. Ugyanez kis nyolczad legfinomabb „glazed“ papiron . ezer darab 10 frt.
11. Ugyanez nagy nyolczad igen finom velin papiron . . ezer db 7 frt 50 kr.
12. Szines beléptijegy . . ötszáz db 2 frt 50 kr.
13. Ugyanez igen finom vastag szines papiron . . . . ötszáz db 3 frt 50 kr.
14. Gyászjelentés vékonyabb velin papiron . . . ötszáz db 4 frt 50 kr.
15. Kereskedelmi számla velin papiron ezer db 6 frt.

Vidéki megrendelések **hat óra** alatt teljesittetnek.

Csomagolás és szállitó levél 20 kr.

HIRDETMÉNY.

Legfelsőbb meghagyás folytán ezennel megindittatik a

VIII-ik magy. kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelme

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1879. évi október hó 28-ról kelt legfelső elhatározása folytán

egy harmad-, vagyis háromkilenczed részben a horvát országos tébolyda javára, a fenmaradó kétharmadrészből egy harmad-, vagyis kétkilenczed részben a fiumei „Mária“ egyesület segélyezésére, kétkilenczed részben pedig a magy. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árváinak segélyezésére alakitandó alap-, végre szintén kétkilenczed részben a gyógyithatlan, de közveszélyes elmebetegek számára Magyarországon létesitendő ápolda javára fog fordittatni.

E sorsjáték összes-, **5237**-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint

210.000 forintra rugnak, és pedig

1 főnyer.			60.000 frttal	magyar aranyjáradéki kötv.-ben.	1 főnyer.			15.000 frttal.	készpénzben.
2 „		10.000 frttal, össz.	20.000 frt.		3 nyer.	5.000 frttal, össz.		15.000 frt.	
3 nyer.		3.000 „ „	9.000 frt.		3 „	2.000 „	„	6.000 frt.	
7 „		1.500 „ „	10.500 frt.		7 „	1.000 „	„	7.000 frt.	
10 „		500 „ „	5.000 frt.		50 „	100 „	„	5.000 frt.	
					150 „	50 „	„	7.500 frt.	
					5000 sor-ny.	10 „	„	50.000 frt.	

A huzás visszavonhatlanul 1880. évi junius hó 24-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, felemelet); valamennyi lotto-, só és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegeknél.

M. k. lottóigazgatóság
Budapest, 1880. évi május hó 15-én.

Motusz Alajos,
m. k. p. ü. min. osztálytanácsos és lottóigazgató.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) (191) 6—6

BORSZÉK.

Gyógy helyiség Erdélyben, Csikmegyében. Fürdőidénye kezdetét veszi junius hóban és tart szeptember 10-ig.

A borszéki àsványviznek ÁRJEGYZÉKE.

Raktárak helyei	A raktáros neve	1 kupás 50-es frt	kr.	1 kupás 25-ös frt	kr.	1 liteteres 50-es frt	kr.	1 liteteres 30-as frt	kr.	½ literes 48-as frt	kr.
Borszéken	a gyárnál	6	50	3	35	6	—	3	80	5	25
Arad	Bisztriczki József	—	—	—	—	10	50	6	50	7	25
Brassó-Bukarest	Gmeiner Gyula	8	75	4	65	8	—	5	15	6	25
Temesvár	Probst Adolf	—	—	—	—	10	70	6	80	7	40
Budapest	Lápossy Ferecz	—	—	—	—	11	50	7	—	7	50
Versetz	Fuchs János	—	—	—	—	10	50	6	80	7	95
Nagyvárad	Janky Antal	—	—	—	—	11	—	6	50	7	25
Debreczen	Gerébi Fülöp	—	—	—	—	10	80	6	90	7	30
Segesvár	J. B. Misselbacher	9	15	4	75	8	35	5	33	6	75
Miskolcz	Mahr Károly	—	—	—	—	11	50	7	50	7	80
Soborsin	Blau Mór és fiai	—	—	—	—	9	50	6	25	7	—
Szeged	Tóth Péter maga tart raktárt.	—	—	—	—	11	80	7	40	8	10
	A ládák nehézsége (suly)	kilogramm 112		58		80		52		43	

(210) 3—* A borszéki üzletigazgatósága.

Jelzálog-kölcsönt törlesztésre

ad alólirott intézet ház- és földbirtokosoknak város- és faluközségekben, ugyszintén engedményezés utján jelzálog-követeléseket is elfogad. A kölcsön visszafizetendő

a) **tiz év alatt** 7 frt 36 krnyi félévi járadékban 100 frt után;

b) **tizenöt év alatt** 5 frt 78 krnyi félévi járadékban 100 frt után;

c) **husz év alatt** 5 frt 5 krnyi félévi járadékban 100 frt után.

Bővebb részletek, valamint folyamodvány-minták, szóbeli vagy irásbeli kivánságra az intézet irodájában (Bayer-utcza 1. sz.) ingyen kaphatók, akár pedig posta utján rendelhetők meg.

Nagy-Szeben, 1880. május 29-én.

„Albina“
takarék- és hitelintézet.

(220) 3—3

SZÉKY MIKLÓS

gyógyszertárában Kolozsvártt egyedüli nagy

gyógy-különlegességek

raktára a finomabb gyógyszerészet és illatászat köréből.

Eau de fleurs d'oranger de Nice, nizzai narancsvirág-illat viz. Kéz s arcz, ruhanemüek, salonok stb. természetes erős virágillatu előidézésére. Tejbe, theába, süteményekbe pár cseppnyi a legkedvesebb izet és zamatot adja. Egy 310 grammos eredeti üveg nizzai **costumös vignettel 1 frt 50 kr.**

Huile d'olive de Nice Surfine a' Salade. Legtisztább nizzai faolaj, direct a termelő gyárostól, szag nélküli, soha sem avasodható. 310 grmmos eredeti vignettás üveg **1 frt 20 kr.**

Glycerin Iris viz, bőr- s arcz-tisztító toiletteszer, különösen szeplő- s bőrkiütések (pattanások) ellen. Egy üveg ára **80 kr.**

Salycil fogpor, egy doboz **50 kr.**

Patschali szappany, Speick Seife, a bört fehériti, finomitja s puhitja, az egész idegrendszerre éltetőleg hat. Igen kedves, finom illatú, egy tokcsába foglalt darab ára **50 kr.**

Nizzai Heliotrup Iris Parfum, tiszta virág illat. 1 üveg 1 frt 35 kr.

Nagy raktár illatszer-, mozsdó-gyógy- s illatos szappanyokból.

(214) 6—*

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém ezennel tudatni a nagyérdemü közönséggel, hogy a kolozsvári takarék-pénztár főtéri házában levő üzletemet az

az épitkezés tartamára

Belmonostor-utcza 4. számu gr. Teleki-féle házba helyeztem át.

Ezen változás következtében kénytelen lévén, részint a szükebb helyiség miatt, üzletemet összébb szoritani, részint azon czélból, hogy korábbi üzlethelyiségemet elfoglalandó egészen

ujan berendezett raktárral lehessek

a t. cz. közönség szolgálatára, jelenlegi áruimat rendkivül olcsó árban bocsátom a n. é. küzünség rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel
GAJZÁGÓ ISTVÁN.

(186) 7—*

Főnyeremény 200,000 frt.
legkisebb nyeremény 200 frt.

1880. julius 1-sején

nagy húzása lesz a kormány által alapitott és biztositott 1858-iki, **129 millió 239,200 forintot** tevő állami vasúti hitelkölcsönnek.

A kölcsön nyereményei között vannak 200,000, 150,000, 50,000, 25,000, 20,000, 15,000, 10,000, 5,000, 2,000, 1,000, 500 frt etc. és 200 frt. o. é. mint legkisebb nyeremenye minden kihúzott sorsjegynek.

Egyetlen sorsjáték-kölcsön sem nyújt ekkora valószinüséget a nyereményre, mint ez s mindenkinek alkalma lehet csekély befektetésért a 200,000 frtot elnyerni (215) 9—*

Egy sorsjegy ára sor- és nyerőszámmal 2 frt, 3 sorsjegyé 5 frt, 7 sorjegyé 10 frt, 15 jegyé 20 frt. o. é. papirban.

Szives megbizatások az összeg beküldése mellett, postai utánvéttel vagy befizetéssel gyorsan, lelkiismeretesen és költségmentesen telyesittetnek, minden megrendeléshez a hivatalos játékterv mellékeltetik, minden tudakozódásra válasz szivesen adatik s húzás után a nyeremény számok minden résztvevőnek ingyen megküldetnek s a nyeremenyek rögtön kifizettetnek, tessék csak rögtön és közvetlenül a

J. Breycha frankfurti (a Majna mellett) kereskedelmi házhoz fordulni

---

Kiadó szállás.

B.-Király-utczában 22. sz. alatt az emeletben az utczára és földszint kiadó szállások vannak.

(226) 3—6

Egy jó irású, a gazdaság- és erdészetben némi tapasztalattal biró **számtartó** kerestetik.

Jelentkezhetni ref. collegium pénztárnoka **Erdélyi Sámuelnél** Kolozsvártt, vagy **gróf Mikes Miklósnál** Szent-Lászlón. A mely jelentkezők jó bizonyitványokkal, vagy megbizható ajánlatokkal nem birnak, oknélkül jelentkeznek.

1—3 (227)

Nyoatott a KELET“ nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.